

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan zvečer, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogerske dežele za vse leto 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za jeden mesec 1 gld. 40 kr. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vse leto 13 gld., za četrt leta 3 gld. 30 kr., za jeden mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom računa se po 10 kr. za mesec po 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poština znaša.

Za oznanila plačuje se od četiristopne petit-vrste po 6 kr., če se oznanilo jedenkrat tiska, po 5 kr., če se dvakrat, in po 4 kr., če se trikrat ali večkrat tiska.

Dopisi naj se izvolé frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravnništvo je v Gospodskih ulicah št. 12.

Upravníštvu naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. vse administrativne stvari.

Vse one čast. p. n. naročnike, katerim smo danes pridjali nakaznice, prosimo prav uljudno, da blagovolé poslati naročnino vsaj do srede 21. dne t. m., ker drugače jim bode list ustavljen.

Upravníštvo „Slovenskega Naroda“.

Italijansko vseučilišče v Trstu.

Ko smo prvokrat v „Politiki“ čitali vest, da je vlada Italijanov dala neke obljube glede osnove italijanskega vseučilišča, nas stvar ni prav čisto nič vznemirila, ampak prav prisrčno smo se zasmeli. Res je sicer, da se je pri nas že marsikaj dogodilo, in se še vedno dogaja, kar se človeku zdi naravnost neverjetno in nemogoče, toda rečeni vesti vendar-le nismo mogli verjeti navzlic vsemu skepticizmu, s katerim sledimo korakom in ukrepom naše vlade z ozirom na Primorske odnošaje. Videči pa, da se vest ta trdovratno vzdržuje na površji, in ker se je bavila tudi prezaslužna „Naša Sloga“ v svoji 16. številki s tem predmetom, smo uverjeni, da mora na ti govorici vendar-le nekaj biti. Zadeva ta je neizmerne važnosti, katere posledice — ako bi se uresničila — bi znale za nas postati usodepolne in katerih posledic danes niti ni mogoče v polni meri oceniti. Uverjeni smo, da ustrezemo svojim čitateljem, oko tu podamo dotičen „Slogin“ članek:

Italijani mislijo še vedno po svoje prikriti evropsko karto, kakor da ni prešlo že 15 vekov, odkar so Slovani in Germani zrušili rimsko gospodstvo ter po nekaterih deželah tega pustega in tiranskega cesarstva ustvarili nove narodnosti, nove države in drugače uredbe, nego so latinske.

Po mnogih krajih, kjer so nekdaj gospodovali Rimljani, molijo Boga v hrvatskem jeziku. Narodi ne bodo z lahka opustili onega, kar so si pridobili in za kar so prelili potoke krvi, najmanj pa za neko slabo umljeno ljubav ali prijateljstvo, ali bodi si zvezo z bližnjimi sosedi. Za vse one dobe, ko je Venecija obračala svoje oko po naših obalah in ko je hotela vse pod-se spraviti, vidimo zgodovinske

čine, kateri se temu protivijo. Tudi patrijarhi Oglejski in knezi Goriški, in celo municipiji tega Primorja kratili so Veneciji gospodstvo, dokler ste v njih živeli moč in ljubezen do svobode. Ko je hotel Karol V. to svoje primorje pridružiti Italiji, odrekli so kranjski stanovi bratu mu Ferdinandu posluš in podaništvo in takana ta se je za vedno razbila ob trdi volji tedanjih zastopnikov naroda.

Pravimo „za vedno“, kajti takrat je le Ljubljana čutila potrebo, da častanejo vrata na Primorji, to je Trst in ostala okolica, pod isto vlado, a sedaj čutijo potrebo to tudi na Dunaji in v zlati Pragi. Za časa Karola V. govorili so samo deželni stanovi, to je: gospôda in visoki dostojanstveniki, a sedaj ne gre beseda samo njim v imenu naroda, ampak vsemu narodu.

A ta narod hrvatsko-slovenski zasel je ne pregledne krajine na sever in iztok, kjer prebivajo njega bratje Hrvatje in Slovenci; ta narod, kateri čuti svojo moč in začenja razumevati, da tudi on ima pravico živeti, ta narod opazuje paznim očesom one spletke, katere so se nam kazale v raznih trgovskih zvezah in krvavih navalih Venecije in ki se nam danes javljajo pod plaščem blinjene obrane italijanske narodnosti in kulture.

Kjer ni napadov, tam se ne more govoriti o obrani, sicer se obrana sama prevrže v napad.

Mi Slovani smo na Primorskem v večini, čeprav je bil poslednji popis izvršen čudnim načinom: ne na temelji narodnega, ampak na temelji občevalnega jezika.

Slovani se lažje priuče tujemu jeziku, ali ako ga rabijo v občevanju s sosedi, ne sme biti to temelj za številjenje njihove narodnosti.

Na to bi morali misliti naši odločujoči krogi, kajti braneči svojo kožo, branimo mi tudi njih kožo.

Do teh opazek prisilil nas je nastopni govor sicer vrlo zaslužnega profesorja Tullia Martella v Bolonji.

V tem nastopnem govoru nam je sijajno pojasnil zgodovino klasičnih nauk in nastanek in znamenitost vseučilišč, kakor tudi njih znamenitost v političnem življenju naroda.

Tudi tu je govor o naši koži. Rekel je: Tudi Avstrija priznava univerzam toliko znamenitosti, da je ni hotela nikdar v Trstu osnovati, dasi jo je v to silil narod (?) po Goriški, ob Soči, v Istri in Tridentu. Avstrija ve prav dobro, da ne bi z ničem drugim tako lahko izgubila italijanskih pokrajin, (čujtel!) podvrženih njenemu svinčenemu žezlu, nego z ognjiščem višjih nauk, kajti premagalo bi se posami naravi stvari slovanski in nemški upliv in bodisi še tako silen — kakor tudi vsako obvezo italijanske zveze, in naj jo še tako spoštujejo in zahtevajo, da se jo spoštuje.

Ta očitna izpoved italijanskega profesorja je jako važna ne samo za nas Sloveno Hrvate živeče v obsežji Tržaškega namestništva, ampak tudi za druge Slované in celo za Nemce v državi. Kajti tudi oni bi izgubili morje, ako se uresniči želje Italijanov, in ako bi se potegnili rimsko gospodstvo čez julske planine.

Vsi Italijani delajo vzajemno, nekateri očito, drugi tajno.

S tem merilom moramo tudi meriti zahtevo Tridentinske „Pro Patria“ za italijansko vseučilišče v Trstu, katero ne bi imelo nikake pravice do obstanka, kajti, ako si kdo želi nauk v italijanskem jeziku, ta ima šol po Italiji v italijanskem jeziku, kolikor hoče. Kdor si pa želi izobražbe za službe po Avstriji, je pa treba, da zna tudi nemški, hrvatski ali češki, kakor se govori v dotični deželi.

Ni pa treba vseučilišča za prirejanje komedij, izgedov, za italijanske agitacije v deželi, obljudeni večinoma od Slovanov — ni ga treba in ga ne sme biti.

Hvaležni smo profesorju Martelli, da je govoril tako odkrito; zato odgovarjamo odkritosrčno njemu in njega somišljenikom. To pa ne zaradi njegovega „svinčenega žezla“, ampak radi našega obstanka, radi pravice, katera ne dopusti, da bi na nas pod krinko obrane navalival italijanski živelj in da ta živelj, ki je v manjšini, zase za-

LISTEK.

Nedeljsko pismo.

Prememba vzduha je mnogokrat potrebna in koristna in naši zdravniki v mnogih boleznih izrecno nasvetujejo, da treba se prenesti pod drugo podnebje. Jaz za svojo osebo čutim se popolnoma zdravega, vendar pa sem pred nekoliko dnevi čutil potrebo, poiskati si družega, bolj svežega vzduha, nego je Ljubljanski. Pri tem pa ne mislim cele Ljubljane, ampak samo oni vzduh, ki se razprostira na Valvazorjevem trgu, na okrajnega glavarstva dvorišči, kjer se tiska glavna klerikalna trobenta in kapelana Kalana hripavi klarinet.

Ondu je zares zanimiv okraj. Kapelan Žitnik gleda v svoji „mnogolični jednoličnosti“, kedar je dobre volje pa v „raznovrstni jednakovnosti“ skozi farovško okno na brezverski svet; okolu puransko-rudečega Kalanovega obraza pa „šepečejo“ solnčni žarki in letajo netopirji s kljuni.

Oba možakarja imata polni roki dela. Prirejata namreč „Schimpflexikon“, ki bode nadkriljeval vse, kar je bilo doslej v ti stroki tiskarne. To bode obsežna knjiga, katero bodo s sla-

stjo naročile vse branjevke in vse preperle trcijalke. V nji se bodo nahajale vse neotesane psovke pričeni z guojem in guojnico, do preprostih barab. Uspeh bode velik, še večja pa slava kapelana Žitnika in kapelana Kalana.

Ker se mi ni ljubilo, da bi pričakoval, kdaj napoči ta slava, vzel sem popotni les v roko in krenil preko meje na Štajersko, na slovensko Štajersko, kjer sem našel vse drugačen vzduh in pravo narodno zelenje. Prememba bila je na prvi hip oči-vidna, gorostasna.

Dočim Ljubljanski kapelani vsacega, kdor ne priseza na njihovo nezmotljivost, proglašajo brezvercem in mu na pleča mečejo razne psovke ter v svoji onemoglosti kar besné, našel sem v zeleni Štajerski vse drugačen položaj. Tamkaj veje druga, blagodejna sapa in razlika mej Kranjsko, oziroma Ljubljano, in Štajersko, je izredno velika, uprav kričeca.

Dospevši v Celje, bil je prvi moj pot v Čitalnico. Kako lep prizor bil je takoj pri prvem koraku! V dvorani bil je zbran cvet narodnega razumníštva. Bili so zastopani odvetniki, notarji, trgovci in drugi razumniki. Vežbali se se v petji, zbor pa je vodil duhovnik, mož po volji Božji, kakeršnih bi se v Ljubljani saj nekoliko želel. Vse vršilo si je v najlepšem soglasji, učili pa so se

cerkvenih pesmij, katere so pretekli četrtek v cerkvi peli ter tako ugodili želji novega, a že vsem izredno priljubljenega opata, ki bi rad oživil lepo cerkveno petje.

Iz Čitalnice šel sem na druga mesta, bil parkrat v družbi narodnih duhovnikov, občeval s posvetno inteligencijo, povsod pa dobil prijetni utis, da se v Celji svet drugače, veliko bolje suče, nego li v „klerikalni“ Ljubljani. V Ljubljani veje duh Kalanov, Žitnikov in duh nekega gospoda, ki je še nad njima, na Štajerskem pa čuti človek še vedno duh Slomšekov.

In to je neprecenljive vrednosti. To je tudi uzrok, da narodnjaki v Celji stalno pridobivajo tal, in da se že z matematično gotovostjo more proračuniti, kdaj bode odklenkalo nemškutariji. Ko je došlo dovoljenje za „Južno-štajersko hranilnico“ je Celjski Stiger v proroškem duhu vzdihnil „Armes Cilli!“ Kakor stvari danes stoje, bil je njegov zdihljaj z nemčurskega stališča jako osnovan. Ne le da „Južno-štajerska hranilnica“ izvrstno prospeva, širi se tudi narodna zavest vedno bolj in poslednja zmaga v Škofljivsi zadela je nemčurje liki curek ledene vode. Celjski narodnjaki delajo polagama, a z železno doslednostjo, kakor nepremagljiv vijak.

Kadar pride človek v Celje in ne pohodi prijatelja Heinricherja, je skoro isto, kakor če potuje v Rim

hiteva vseučilišča, dočim mi, večina prebivalstva, nemamo zadosti niti ljudskih šol.

Sicer se pa teh nakan toliko ne bojimo, ker smo prepričani, da bode narod v bližnji kraljevini od svojih osrečiteljev kmalu zahteval kruha za se ne pa šol za „neodrešene brate“.

„Edinost.“

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani, 17. maja.

Deželni zbori,

katerim letos postavodajna doba poteče, se bodo razpustili s cesarskim patentom še ta mesec in razpisale nove volitve. Volitve za deželne zборе se pa ne bodo vršile vse hkratu. Na Moravskem bodo nekda že v juniju, na Dolenjem Avstrijskem pa še le v jeseni. Velika agitacija je posebno na Moravskem že jako živahna, posebno Mladočehi marljivo delajo, da bi več svojih pristašev spravili v deželni zbor. Iz družih kronovin se o volilnem gibanju manj sliši. Na Koroškem „Bauernbund“ bolj na skrivnem ruje proti Slovincem.

Češkonemška sprava.

Deželni zbor češki snide se v ponedeljek v izredno zasedanje. „Hlas Naroda“ je izvedel, da bode v tem zasedanju rešil le načrte zakonov ob urejenju rabe jezikov pri avtonomnih uradih, o razdelitvi deželnega kulturnega in deželnega šolskega sveta. Vse druge predloge, ki se tičejo češkonemške sprave, se bodo pa odložile na poznejši čas. Po tem takem bode pač še precej časa minolo, predno se dovrši češkonemška sprava. Ker se pa v tem času utegne marsikaj premeniti, je jako dvomljivo, se li bodo Dunajski dogovori kdaj tudi dejanski izveli.

Vnanje države.

Pravda proti majorju Panici

se je bila začela predvčeraj pred vojnim sodiščem v Sofiji. Predsedoval je sodišču major Drandarevski. Med državnim pravdnikom in civilnim zagovornikom se je bila vnela huda debata, ker je državni pravdnik še prejšnji dan zahteval, da se povabi major Supanov. Zagovornik je ugovarjal, da po zakonu major nima pravice pričati prvi dan. Temu je pa državni pravdnik ugovarjal. Sodišče je razsodilo po volji državnega pravdnika. Obravnava se je pa pozneje vendar odložila do 20. t. m., ker so vojaški zagovorniki zahtevali, da se jim dá časa, da prouče akte. Ruskemu podložniku Kalubkovu, kateri je bil izjavil, da ne zna dovolj bolgarščine, je sodišče dalo tolmača. Pri sodnji obravnavi sta prisotna tudi tajnik in tolmač nemškega generalnega konzulata, da sledita obravnavi, ki se tiče Kalubkova, ki je kot ruski podložnik sedaj pod varstvom nemškega generalnega konzulata. Pri prvi obravnavi so bili tudi tajniki nemškega, avstro-ogerskega, italijanskega, rumunskega in grškega diplomatskega agenta in več časnika. Druzi poslušalci je bilo malo.

Francoska in nemška vojna sila.

Kakor posnamemo iz „Annuaire de l'armée française“, ki je nedavno izšel, ima Francija 561 batalijonov pešcev s 2288 stotnijami, 83 polkov konjice s 419 eskadroni, 38 polkov poljskih topničarjev s 480 baterijami in 2060 topovi, 16 batalijonov trdnjavijskih topničarjev s 100 baterijami. V teh številkah so že obsežene čete v Algieru in Tunisu. Nemčija pa ima 534 batalijonov pešcev z

in papeža ne vidi. Zato sem tudi njega pohodil. A tužna mu majka! Jedva sem ga spoznal, tako se je izpremenil. Lica so mu upala, barva obraza mu je medla, vsa postava zdi se ti potrta, potlačena, kakor da bi premišljeval minljivost vsega posvetnega veselja. Ugibal sem, kaj je temu uzrok, ali Miha Vošnjaka govori, ali pa najzadnja razsodba najvišjega sodišča, v kateri je bilo marsikaj čitati, kar ni kar si bodi. S kratka, zdelo se mi je, da imam pred seboj človeško razvalino, na kateri pa niti obligatnega bršljina ni.

Gospoda Reitterja bil bi tudi obiskal, a reklo se mi je, da ima grozno naduho, da je, kakor bi Nemec rekel „verschneupft“. Zato sem to pot opustil in sporočil mu samo svoje istinito pomilovanje. In kaj bi ne? Saj je njega, kakor tudi urednika „Deutsche Wacht“ tako nemilo zadelo, da na „Feuchtfrohlich-beschauliche Seligkeit“ niti misliti ni.

Kar se mesta Celja samega tiče, pa radovoljno konstatujem, da je res lepo, da vedno napreduje in se lepša. Nove in elegantne zgradbe rastó kar iz tal in človeku bi mestece ob Savinji še bolj uga-jalo, ko bi ondu ne bilo žalostne razvade, da se za zabavo meče kamenje v zasebna stanišča. A tudi to bode prešlo. Pobalini bodo nekoč nekoliko šibo pokusili, nekdanja nemška trdnjava pa bode postala polagoma slovenska in takrat stoprav bode Celje krasno mesto.

2136 stotnijami, 93 polkov konjice s 465 eskadroni, 42 polkov poljskih topničarjev s 364 baterijami, in 32 batalijonov trdnjavijskih topničarjev. Iz tega se razvidi, da ima Francija 27 polkov pešcev in 116 poljskih baterij več nego Nemčija. Po novi vojaški predlogi bode se nemška pebota pomnožila za 4 batalijone, poljsko topništvo pa za 70 baterij. Francija bode torej tudi v bodoče imela več pešcev in poljskih topničarjev nego Nemčija. Ta razlika se pa s tem poravnava, ker bode Francija v vojni precej vojakov morala pustiti v Afriki. Obe vojski sta torej blizu jednako silni.

Stranke v nemškem državnem zboru.

Pisarna nemškega državnega zbora je priobčila seznam državnih poslancev. Po tem seznamu ima nemškonservativna stranka 68 članov in 3 hospitante, državna stranka 20 članov, katoliški centrum 106 članov in 7 hospitantov (Welfov), Poljaki 16 članov, narodni liberalci 40 članov in 1 hospitant, nemška svobodomiselná stranka 64 članov, ljudska stranka 10 članov socijalni demokratje 35 članov, 27 poslancev ne pripada nobeni stranki, mejnimi je 10 Alzačanov, 5 protisemitov, 4 Welfi in 5 liberalnih poslancev. Pomenljivo je, da so se Welfi razdelili, večina jih je pristopila katoliškemu centru kot hospitanti, manjšina so pa ostali divjaki. Izmed Alzačanov v zadnjem zasedanju le jeden ni divjak, letos se jih je pa že pet pridružilo raznim nemškim strankam. To kaže, da nemški upliv napreduje v pridobljenih pokrajinah.

Panameriški kongres.

ki je od 2. dne oktobra lanskega leta zboroval v Washingtonu je dne 18. aprila 1890 prenehal svoja posvetovanja. Na tem kongresu bile so zastopane vse ameriške republike. Najvažnejši sklep kongresa je ta, da se osnuje mejnarodno razsodišče, kateremu bi se izročali mejnarodni prepiri. Temu sodišču se bode dala popolna moč eksekutive. Kongres je tudi določil za to razsodišče glavna načela, mej katerimi so nastopna posebno pomenljiva: Privojevanja se ne bodo smatrala za veljaven praven naslov; odstopitev ozemlja vsled pretenja z vojno ne bode veljavna. Nobena vlast se nima odreči pravici, da razpore izroči razsodišču. Še v poslednji seji je kongres tudi jednoglasno sklenil, da naj bi evropske vlasti ravno tako, kakor ameriške osnovala mejnarodno razsodišče, in da se ta sklep sporoči vsem evropskim vladam. Velike trgovske važnosti je pa sklep, da se v Washingtonu osnuje mejnarodna banka, ki bode imela podružnice v vseh ameriških republikah. Te banke bodo pospeševale mejnarodni promet. Poleg tega se bode v Washingtonu osnovala mejnarodna pisarna za informacije o vseh trgovskih zadevah, o transportacijah, urejenju carine in družih razmerah. Obravnave kongresa se bodo objavile v španjščini in v angleščini.

Dopisi.

Iz Doba 15. maja. [Izv. dop.] Da je pregor „Kdor drugim jama o koplje, sam v njo pade“ popolnoma istinit, prepričal se je tega nedavno neki tukajšnji občinski odbornik, prav za prav pa le zastopnik, in oskrbnik bližnje graščine v Č. Dasi ta gospod še ne osrečuje baš dolgo časa našega kraja s svojim bivanjem, vendar vzrastel mu je greben že itak visoko, da ne ukazuje le samo svojim hlapcem, deklam in delavcem, marveč spravil se je slednji čas celo na župane ter stalno umeščene nadučitelje. Da pa cenjenega čitatelja ne mučimo predolgo z uvodom, zatorej k stvari! — Bilo je 11. t. m., ko je tukajšnji g. občinski predstavnik zbral zopet jedenkrat gg. svetovalce in odbornike pod svoja krila, privoščil pa tudi tukajšnjemu g. nadučitelju kot brezplačnemu sejnemu zapisnikarju majhen kotiček v nadeji, da mu ga nihče ne zavida.

A kako britko se je zmotil! Jedva ga zapisnikar (ki pa je prišel le vsled štirikratne prošnje županove) prosi za potrební popir in črnilo, že ustane omenjeni oskrbnik, ter ne da bi odborovega načelnika prosil besede, le-tega osorno vpraša: „Čemu je pa ta tukaj?“ Gospod župan nevedoč, katerega izmed navzočnikov gosp. oskrbnik pod to čudno titulacijo meni, pobara ga: „Kdo pa, kdo?“ „No, kdo neki? učitelj“, odgovori tresočim glasom razburjeni odbornik. Ko mu gosp. župan pove, da je ubogi napadanec njegov zapisnikar, bilo je po njem. Barva obraza spreminjala se mu je ter tresel se je zbok srda, kot trstje ob naraščajoči vodi. Umolknil je, a se znova zadril nad presenečenim g. županom: „Čitajte paragrafe in prepričajte se, da pri sejah razūn odbornikov nihče ne sme prisoten biti. Kar se pa tiče zapisnikarja, zahtevam, da o ti zadevi glasujemo.“ Da je predsedoval kak drug načelnik, povedal bi bil takemu odborniku kategorično svoje mnenje zajedno nasvetujé mu dostojnejšega vedenja, toda naš g. župan je predobra duša. Opozoril ga je le, naj molči ter temu pridejal, da o

zapisnikarji, kateremu občina niti vinarja ne plačuje, ne gre ničesar ukrepati. Navzlic temu pa zahteval je ta gospod, naj župan navzočnega zapisnikarja odstrani, češ, saj imamo v odboru za ta posel zmožnih mož. Dobro, seveda, bi ga bil g. župan splačal, da je ponudil njemu, niti slovenščine večjemu, posel perovodje, a prvoimenovani bil je že preveč užaljen, da bi še nadalje govoril. Ker pa so gosp. oskrbniku postave dobro znane ter se vrhu tega odlikuje z itak izrednim spominom, usojam si ga konečno vprašati: Mu je-li znano, da so občinske seje javne (le po županovem ali treh odbornikov nasvetu o posebnih prilikah tajne), ter da se jih sme vsak volilec, torej tudi stalno umeščen učitelj, če tudi ni zapisnikar, udeleževati?

Li gospod vé, da netakto se obnašajočim odbornikom more župan govorjenje ustaviti?

Li zna nadalje, da je vsak učitelj, delujoč na ljudski šoli, javno nameščena oseba, katerih pa olitkanci saj v njihovi prisotnosti ne nazivljejo le z besedo „ta“ ali „učitelj“?

Postopa li gosp. oskrbnik v tem zmislu proti gosp. županu in njega zapisnikarju, morda po naročilu svojega gospodarja ali ka li?

Ker se nam osobito zadnje vprašanje zdi jako pereče, zatorej ukrenili jo bomo na pot, katera nas sigurno popelje do prave rešitve.

Iz Kostanjevice 15. maja [Izv. dop.] Bližajo se lepi binkoštni prazniki! Kdo se jih ne veseli?! Že stara navađa je, da se o teh praznikih prirejajo raznovrstne veselice in slavnosti. Nekaki oficijalni značaj pa so dobili izleti posameznih društev v tem času.

Tudi naše prijazno mestece hoče o letošnjih binkošti kazati veseleji in bolj prazničen obraz mimo drugih let! In kako tudi ne? — Saj nas bodeta obiskala na binkoštno nedeljo slavno „Dolenjsko pevsko društvo“ in slavni „Dolenjski Sokol“, katerih prihod z uprav srčnim veseljem pričakujemo! Da pa zadobi vsa slavnost še svečanostnejši obraz, vršila se bode na binkoštno nedeljo tudi ustanovitev podružnice sv. Cirila in Metoda. Upajmo da se bode ta slavnost prav s slovesnim načinom vršila, v kar nam je porok odbor bralnega društva, kateri je prevzel ves ta trud.

Res je, da se pojavljajo raznovrstne težkoče in da marsikateri tukajšnjih licemercev iskreno želi, da celó na to deluje, da bi se slavnost izjalovila. A tem preperelim značajem bodi povedano za jedenkrat in vselej, da se na takovo trhljad nikdo poštenjakov ne ozira. Isto tako je svetovati strahopetnim dlakocepnežem, da naj si za ušesa zapišejo, da vsa ta slavnost ne bode imela nikakega političnega značaja, s katerim bi jo radi nekoji oblagodarili. Pa o tem po svečanosti. Slavnostni program se bode v kratkem objavil.

Da se bode torej napominana slavnost tudi našemu mestu na čast izvršila, pozivljejo se vsi rodoljubi iz Kostanjevice in nje okolice k skupnemu delovanju in obilni udeležbi! Naj nikdo ne zamudi te redke prilike poslušati krasno petje „Dolenjskega pevskega društva“ in gledati telovadbo slavnega „Dolenjskega Sokola“! Torej na svidenje rojaci na binkoštno nedeljo!

Domače stvari.

— (S Koroškega) dobil je urednik „Edinosti“ zasebno pismo, priobčeno v „Edinosti“ poslednji številki. Pismo je v marsičem zanimivo, posebno pa so označujoče te-le vrstice: „Kar se tiče pretilnih in sramotilnih pisem g. Einspielerju iz Ljubljane, ti omenjam, da so pisma pisana v zlogu misijonskih pridig v izbornem jeziku, — preté pa Einspielerju s peklom, primerjajo ga z njegovim strijcem Andrejem, in da ga strijc Andrej na onem svetu zavrže in od sebe pahne! Einspieler je odgovoril v „Miru“ Hoteboru — ta pa se je v „Slovincu“ zagovarjal in Einspielerju predbacival, da je v neki tajni zvezi z „Narodovimi“ framazoni. Že drugi dan potem je imel pretilno pismo — ki se v presledkih ponavlja. Slišal sem, da je mislil neki znani kaplan preseliti se v Celovec, prevzeti tajništvo pri družbi sv. Mohora, uredništvo „Mira“ in vodstvo koroških Slovincov. O tem se je precej govorilo, toda tako daleč pač ne pride nikoli. In Einspieler se tudi ne bode udal in zbal. In ako se povsem ne motimo: smo na sledu dotičnim piscem!“ Torej naši klerikalci pali so že tako nizko, da že kujejo brezimna pretilna pisma in to svojemu to-

➤ Dalje v prilogi. ➤

varišu duhovniku nasproti! Kako je že rekel pokojni pater Greuter!?

— („Vaterland“) za njim pa glasilo Tonklijavo razkoračila sta se nad neko našo notico, v kateri je bilo povedano, da mislijo trije duhovniki poreško-puljske škofije in ž njimi še 11 drugih posvetnih oseb prestopiti v pravoslavje. Vse zadiranje teh gospodov poštenjakov pa ni prišlo na pravo adresu, kajti vest ni bila izvirno naša, marveč smo bili izrečno povedali, da tako piše „Hrvatska“. Ko bi ti gospodje poštenjaki blagovolili čitati hrvatske liste, našli bi n. pr. iz Spleta še drugo hujšo vest, ki je bila tiskana ne le v „Hrvatski“, ampak tudi v „Obzoru“ itd. Da so pa namenoma zamolčali pravi vir in hoteli zanositi se samo nad nami, je zopet le nov dokaz o zavratni klerikalni taktiki.

— (Pri dopolnilnih volitvah v Gorici) bil je tudi v prvem razredu voljen kandidat narodne stranke in njenih zaveznikov, umirovljeni okrajni glavar Ciril Bortolotti s 155 proti 102 glasoma. To je pač vesela vest in z veseljem kličemo: Živelci volilci!

— (Deželni odbor štajerski) uležil je pri trgovinskem ministerstvu prošnjo za dovoljenje tehničnih priprav za ozkotirno lokalno železnico iz Poljčan na jedni strani čez Gabrnik, Kostivnico in Ratanjsko vas na Slatino, na drugi strani čez Laže, Zbelovo in Loče v Konjice.

— (Važen uspeh) ima zopet zabeležiti narodna stranka v Celji. Pri novi volitvi v II. razredu v občinski odbor zmagala je julija pr. l. narodna stranka po siloviti volilni borbi z dvema glasoma večine. Zoper volitev ugovarjala je narodna in nemška stranka. Prva je zahtevala, da se volilni izid rektifikuje tako, da so narodni kandidati voljeni s 6 glasovi večine; nemškutarska je pa hotela, naj se cela volitev razveljavi. Deželni odbor v Gradci se je postavil nepričakovano in neosnovano na stališče Celjskih nemškutarjev, tako, da se je morala zadeva predložiti v rešitev ministerstvu. To pa je ugodilo ugovoru narodne stranke in spoznalo, da so narodni kandidati voljeni z 6 glasovi večine. S tem preide tudi občina v narodne roke.

— (Iz Stare Loke) priobčil je včerajšnji „Slovenec“ dopis, v katerem se gosp. župan Jakob Jelovčan pritožuje, da nismo vsprejeli poslanega popravka. Ker v tem napada našo resnicoljubnost, zdi se nam potrebno izpregovoriti par besed. Ni nam nikakor neljubo, ako se pove, da kakšna objavljená nerodnost ni resnična, a vsaka reč ima svoje meje. Popravek mora biti sestavljen v zmišlu § 19. tisk. zak., in vsakdo sme popravljati le to, k čemur je opravičen. Po našem mnenju pa sicer vse časti vredni g. župan Jelovčan nema pravice, pošiljati nam popravka glede zaupnice dr. Mahnič, niti glede nove fare v Žabnici, ali pa glede „celih vasij obširne Starološke župnije“ itd. To je bil jedini uzrok, da popravka nismo vsprejeli.

— (Baron Rodič) bivši namestnik dalmatinski, ki si je za Dalmacijo stekel mnogo zaslug, obolel je precej opasno na Dunaji. Ker je baron Rodič že 78 let star, je boleze n zelo nevarna in, kakor se brzojavlja z Dunaja, se mu še ni nič na bolje obrnilo.

— (Umrl) je danes zjutraj g. Alojzij Waldherr, ravnatelj in lastnik znanega zasebnega zavoda v Ljubljani v 64. letu dobe svoje. Pokojnik bil je obče spoštovan mož, ki je revežem marsikaj dobrega storil. V m. p.!

— (Društvo „Pravnik“) bode dne 8. junija, kakor poroča „Sl. Pravnik“, imelo svoj izlet v Zatičino. Odbor je ta kraj določil iz ozira na dolenske pravnike, katerim sicer zaradi daljave ni dano, da bi se udeleževali društvenih shodov v Ljubljani. Natančnejši program se razglasi pozneje.

— (Iz Gorice) se nam piše, da trupla profesorja Josipa Pichlerja še neso dobili, ker je Soča sedaj precej velika.

— (V „Zvezdi“) bode jutri dopoldne ob 1/2 12. uri svirala vojaška godba domačega pešpolka št. 17.

— (Zaveza slovenskih učiteljskih društev) bode imela dne 25. in 26. maja t. l. v Celji svojo II. skupščino s sledečim vspešnim: A. V nedeljo dne 25. t. m. ob 4. uri popoldne v Čitalničnih dvoranah seja upravnega odbora „Zaveze“. B. Ob 5. uri istega dne v imenovanih prostorih zborovanje delegatov z nastopnim dnevnim redom: 1. Pozdrav podpredsednika „Zaveze“; 2. Poročilo tajnikovo: a) o delovanju direktorija in upravnega odbora „Zaveze“; b) o delovanju učiteljskih

društev, ki so člani „Zaveze“; 3. Poročilo blagajnikovo; 4. Določitev: a) poslovnega reda (§ 29. pr.); b) vspešnega za glavni zbor (§ 21. pr.); 5. Premena društvenih pravil; 6. Določitev društvenega glasila (§ 21. pr.); 7. Določitev letnih doneskov od članov „Zaveze“ (§ 21. pr.); 8. Volitev 4 rediteljev za glavni zbor. 9. Volitev jednega podpredsednika in jednega tajnika za glavni zbor; 10. Določitev časa prihodnji (III.) skupščini „Zaveze“ (§ 19. pr.); 11. Volitev ocenjevalcev spisov, ki tekmujejo za nagrado in se v tekočem letu v društvenem glasilu priobčujejo; 12. Nasveti in predlogi. C. V ponedeljek, dne 26. t. m. ob 10. uri dopoldne: Glavni zbor v veliki vrtni dvorani „Hotel Koscher“: 1. Pozdravi. 2. Dnevni red po sklepu delegatov. D. Po glavnem zboru zborovanje delegatov, pri katerem se voli novi upravni odbor „Zaveze“ in za tem skupni obed (banket) pri Koscherji, kuvert po 1 gold.

— (Preskušnja učne usposobljenosti) v Ljubljani se je vršila od dne 5. do 11. t. m. To preskušnjo so delali in sicer: 1. za ljudske šole: gg. Cvirn Janez, učitelj v Tržiči; Janč Bernard, nadomestni učitelj v Pirničah (samo za slovenske šole); Janežič Matija, učitelj na Vačah; Korošec Jožef, učitelj v Škocijanu; Kramar Friderik, učitelj v Škofji Loki; Leskovic Bogomir, učitelj v Radentheimu (samo za nemške šole); Pehani Friderik, učitelj v Trebnjem; Pišl Ivan, podučitelj v Sevnici; Podwiczinski L., učitelj v Wiszeticah v Bukovini (samo za nemške šole); Černy Ana, podučiteljica v Brežicah; Dolinar Ivana, učiteljica v Višnji Gori; Ekel Gisela, učiteljica v Toplicah; Leskovic Vilhelmina, učiteljica na Unci; Mešiček Marija, podučiteljica na Globokem; Moos Alojzija, učiteljica v Nevljah; Pajsar Marija, učiteljica v Ribnici; s. Lavrencija Pirnat in s. Lidvina Purgaj, učiteljici na deklški šoli šolskih sester v Celji; Rischner Vilhelmina, podučiteljica pri sv. Marjeti pri Rimskih Toplicah; Roos Marija, učiteljica v Šent-Juriji pri Kranji; Roth Ana, učiteljica v Komendi; Schmitt Josipina, učiteljica v Poljanah; Schubert Angela, podučiteljica na Planini; Souvan Marija, učiteljica v Trnovem; Vaš Leopldina, podučiteljica v Šentvidu pri Planini; Wessner Ana, podučiteljica, v Trbovljah; Zupančič Vita, učiteljica v Loškem Potoku. 2. za meščanske šole: Zagorc Frančiška, učiteljica na zasobni šoli v Ljubljani (samo za nemške šole). Izmej teh so razun dveh učiteljev vsi preskušnjo uspešno dostali.

— („Slovenski Pravnik“) prinaša v 5. šte. nastopno vsebino: 1. Dr. F.: Zakon o odškodovanju za neopravičeno prestane kazni. 2. Ako se uložita istočasno prošnja za odpis in prošnja za uknjižbo zastavne pravice, kako je postopati glede prednosti? 3. Ovirali zabeležba nameravanega odpisa parcel po smislu § 3. zak. z dne 6. februarja 1869, št. 18. drž. zak. eksekucijo glede teh parcel v iztirjanji pozneje zastavno-pravnih uknjiženih tirjatev in za koliko časa? 4. Pravila za slovensko uradovanje. 5. Dr. Fr. Zupanc: Iz sodno-zdravniške prakse. (Dalje.) 6. Iz pravosodne prakse. Civilno pravo: a) Brezpogojni dedič odgovarja za volilo tudi tedaj, kedar je zapuščina nedostatna (§ 801. obč. drž. zak.) in ne glede na utesitev iz § 807. ibid. b) Imetnik zavarovalne police je jedino upravičen, da se mu izplača zavarovalni znesek; moti ga v ti pravici, kdor si dá za dolg zavarovančev eksekutivno prisoditi kak znesek. Zavarovalni znesek ne spada v zapuščino zavarovančev. c) Mapa dokazuje obseg lastnine, ako je brezdvomno pravilna in istinita. d) O aktorski kavciji in stroških incidenčnega spora. e) Prošnja za oddelitev se lahko podá „in simple“ z rubrikami; predno se jo reši meritorno, treba določiti narok v zaslišanje strank. (K § 812. obč. drž. zak.) 7. Pravna vprašanja. 8. Književna poročila. 9. Drobne vesti.

— (Goriški „Sokol“) priredi jutri izlet v Kojsko in skozi Št. Ferjan nazaj.

— („Učiteljski Tovariš“ Glasilo „Slovenskega učiteljskega društva v Ljubljani“) ima v 10. št. nastopno vsebino: Prof. Fr. Orožen — Ljubljana: O zemljepisnem pouku. — L. Jelenec — Št. Jurij pri Kranji: Uredba učiteljskih plač na Kranjskem. — e—: Učiteljske plače na Goriškem. — Marija Šerc — Domžale: Kateremu otroku naj učitelj skazuje največjo ljubezen in potrpežljivost? — V. Ribnikar — Dol. Logatec: Šolska delarna. — Druga skupščina „Zaveze slov. učiteljskih društev“. — L. Stiasny — Kamnik: Nekaj črtic iz šolskega življenja v Kamniku v mi-

noh stoletjih. — J. Marn: Knjiga Slovenska. — Ukazi in odredbe šolskih oblastev. — Književnost. — Vprašanja in odgovori. — Dopisi: S Trate. (Konec.) — Z Radovice. — Iz Kranjskega šolskega okraja. — Iz Gorjan. — Vestnik. — Uradni razpisi učiteljskih služeb. — Listnica uredništva.

— („Kmetovalec“) ima v 9. šte. nastopno vsebino: Bakreni vitriol v trtarstvu in javno zdravstvo. — Odstavljanje praseta. — Razpošiljanje perutnine. — Mazanje platišč s petroljem. — Voda v čebelarstvu. — Razne reči. — Vprašanja in odgovori. — Gospodarske novice. — Uradne vesti c. kr. kmetijske družbe kranjske.

— (Orožne vaje učiteljev-voja-kov.) Z Dunaja poizveđa „Uč. Tov.“ sledeče: Glede orožnih vaj učiteljev pri deželni brambi je vojaško oblastvo v soglasji z deželno vlado ukrenilo, da se učitelji-brambovci v času miru vselej štiri tedne pred začetkom vojaške vaje ali vojaškega službovanja pozovejo. Pozovni listi se bodo učiteljem določili po krajnih šolskih svetov. Okrajni šolski sveti naznanijo brambovskemu razglednemu uradu čas in dobo šolskih počitnic, da bode uradu mogoče učitelje tako v vojaško službovanje sklicevati, da se bode šolski pouk, najmenj kratil. Isto velja tudi gledé učiteljskih pripravnikov.

— (Zbirka zakonov v slov. jeziku) izide kmalu II. zvezek s kazensko-pravnimi zakoni in ukazi, ker je dotiskano uže vse razun kazála. Tako „Sl. Pravnik“.

— (Nova skladba) izšla je v Zagrebu v „knjižarni Dioničke tiskare“. Naslov jej je: „Koračnica od ruskih pjesma, što pjeva Slavjanski sa svojim zborom; glasbotvorio i udesio za glasovir J. Schinzi, kapelnik c. i kr. 101. pješačke pukovnije“. Cena 60 kr.

— (Nova, kajlična knjižica) došla nam je danes v roke. Imenuje se: „Navod strežnikom in strežnicam, kako poslovati v deželni blaznici. Priredil po dr. Schaefer-ju za deželno blaznico kranjsko primarij blaznice, prevel Demeter vit. Bleiweis-Trsteniški, V Ljubljani. Založil deželni odbor kranjski. Natisnila Klein in Kovač, 1890. 79 str. — Gospod primarij dr. Karol vitez Bleiweis-Trsteniški, je uvažuje, da je dobro izvežbano strežniško osebje v javnih bolnicah zlasti pa v blaznicah, jeden prvih pogojev, priredil dr. Schaeferja knjižico „Leitfaden zum Unterrichte der Wärter und Wärterinnen an öffentlichen Irrenanstalten“ za naše razmere. Knjižica pisana je v kratkih stavkih, v preprostem, a gladkem jeziku in bode lahko umevna strežnikom in strežnicam, katere, ali vsaj nekatere bode napotila, da bodo za razne bolezni, orodja itd. polagoma začeli rabiti slovenske izraze. Medicinski termini so većinoma vzeti iz dr. Zupanca vrlega spisa: „Iz sodno-zdravniške prakse („Slov. Pravnik“) in dobro pogojeni. Knjižica ta je dobro došla in želeli bi bilo, da bi vodstva onih blaznic, v katerih se oskrbujejo Slovenci in kjer deluje slovensko strežništvo, oskrbela ta „Navod“ strežništvu v pouk.

— (V mavzolej tatovi ulomili.) Kakor se v „Agramer Zeitung“ poroča s Krškega, so tatovi ulomili v mavzolej grofa Auersperga na Turnu pri Krškem. Mavzolej je trdno zidana zgradba, v kateri so tri krste in sicer grofa Antona Auersperga (pesnika Anastazija Grūna), soprogo njegove in njegovega sina Teodora. Poslednji dve krsti so pustili celi, razbili so pa vnanjo krsto pesnikovo. Ker se jim ni posrečilo, da bi odprli notranjo krsto, so razbili kristalno steklo in odpeli frak mrtvečev. Ker pa neso ničesar dobili pri mrliču, odnesli so samo srebrno rakvino svetilnico. O tatovih ni nobenega sledu. Sodi se, da so nekateri tatovi, ki so nedavno izpuščeni z Ljubljanskega Gradu in sedaj kradejo okrog Krškega.

— (O vstričnem zarezanem strešniku) tudi „gorski strešnik“ imenovanem, ki se je zadnji čas tudi v nas začel uporabljati za strehe raznih poslopij, se nam piše: „Vstrični zarezniki strešnik je posebnega priporočila vreden. Strehe, ž njim krite so lehne, elegantne in trpežne in so se povsod tudi čez zimo izvrstno obnesle, bolje nego katera koli z drugo opeko krita streha. Ta strešnik, ki se izdeluje na Zilski Bistrici, a se v Ljubljani naroča in dobiva pri tvrdki F. P. Vidic & Co. v Slonovih ulicah, skazal se je tako, da so povodom obrtne razstave na Dunaji 1888. l. vsi strokovni listi jako pohvalno o njem pisali, c. kr. okrajno glavarstvo v Beljaku pa je dne 16. decembra 1889 št. 10.717 uradno potrdilo, da je trpežen in izvrsten in za

erarične zgradbe brez pogojno posebno prikladen.

— (V „Južno-štajersko hranilnico“ v Celji) uložilo se je hranilnih ulog v času od 1. januarja do 30. aprila t. l. 133.445 gld. 23 kr., vzdignilo se je pa v istem času le 65.222 gld. 69 kr. Dovoljenih posojil se je izplačalo 122.900 gld. — kr. Odkar „Južno-štajerska hranilnica“ obstoji t. j. od 24. julija 1889. do 30. aprila 1890 (v devetih mesecih) se je uložilo hranilnih ulog vseh skupaj 475.116 gld. 40¹/₂ kr., vzdignilo se je pa v celem le 127.273 gld. 41 kr. Dovoljenih posojil je hranilnica izplačala vkupe v znesku 270.025 gld. Te številke jasno kažejo sijajni napredek tega mladega denarnega zavoda in svedočijo veliko zaupanje, ki si ga je pridobil.

— (Toča) bila je v ponedeljek v Ločah pri Konjicah. K sreči bila je drobna in škoda ni velika.

— (Vabilo) k veselici, katero priredi Ljutomerska čitalnica s sodelovanjem Cvenskih tamburašev v nedeljo dne 18. maja na vrtu gosp. Ivana Vaupotiča. Začetek ob 8. uri zvečer s sledetimi vsporedom: 1. „Naprej“, Dav. Jenko, svirajo tamburaši. 2. „Srečen god“, pl. Farkaš, svirajo tamburaši. 3. „Slovan“, Vašak, pevski zbor. 4. „Pri zibelci“, K. Mašek, svirajo tamburaši. 5. „Tri čaše“, pl. Zajc, zbor s spremljevanjem tamburašev. 6. „V tvojem naročju“, polka, Komočar, svirajo tamburaši. 7. „Naša zvezda“, Hudovernik, zbor z bariton solo. 8. „Santa Lucia“, barkarola, svirajo tamburaši. 9. „Slavjanska“, F. S. Vilhar, zbor s spremljevanjem tamburašev. 10. „Tam gdje stoji“, V. Lisinski, svirajo tamburaši. 11. „Na moru“, D. Jenko, zbor. 12. „Pariške opere valček“, Fahrbach jun., svirajo tamburaši. 13. „Vse dobro“, Fleišman, zbor s spremljevanjem tamburašev. 14. „Tamburaška koračnica“, svirajo tamburaši.

— (Razpisano) je mesto pristava pri okrožnem sodišči v Celji, eventuelno pri kakem drugem sodišči. Prošnje do 31. t. m.

Telegrami „Slovenskemu Narodu“:

Budimpešta 16. maja. Zbornica poslancev v sprejela vladno predlogo, po kateri se bode pouk grščine na gimnazijah omejil.

Budimpešta 17. maja. Zbornici poslancev predložila vlada zakonski načrt o praznovanju nedelje od šeste ure zjutraj celih 24. ur. Pridržane so gotove izjeme, pri katerih pa je predpisano, da se delavci namestujejo.

Pariz 17. maja. Časopisi objavljajo Boulangerjevo pismo Laisantu, v katerem se Boulangerjev odbor proglašja razpuščenim.

Razne vesti.

* (Kaznilnice v Ljubljani.) „Slovenski Pravnik“ v 5. številki prinaša: Da se v Ljubljani osnujeta pokorilnica in delavnica (Zucht- und Arbeitshaus), dovolila je cesarica Marija Terezija z dekretom z dne 29. junija 1754, namenjenim kranjski reprezentaciji in zbornici. Na to so res kmalu oboje nastanili v nekdanji vojašnici pod upravitelstvom Ljubljanskega mestnega sovéta. Razvitek ni bil uspešen. Pokazalo se je, da je kraj za zavod nezdrav, da od zavoda ni zadosti dohodkov; kajnjenci so pogostem uhajali, ker se je nad njimi premalo strážilo; l. 1759 so v zavodu prostore celo nastanili vojake. Tisti čas je bil just. dvorni svetnik grof Vilana-Perlas poslan kot cesarski komisar v notranje Avstrijsko preiskovat ujetništvo in v dotičnem poročilu, podanem cesarici, d. d. 8. decembra 1761, naglašala glede Ljubljanske pokorilnice, da je popolnem propadla. Dohajala so na to kranjski reprezentaciji in zbornici naročila, da je pokorilnico prenoviti, toda nekaj časa zastoj. Stoprav 1774. leta stopi po dolgih obravnavah na mesto prejšnjega zavoda nova občna pokorilnica in delavnica za Kranjsko. Po dotičnem patentu je pokorilnica bila odmenjena za „kriminalne in civilne delinkvente“, delavnica pa za delomrzne potepuhe in domače prosjake, da se tako preprečuje strogo prepovedovano počestno beraštvo. Poglavitno delo kajnjencev je bilo, da so volno predli. J. Howard, ki je na svojem potovanju l. 1778 tudi na Kranjsko prišel, menda ni bil kaj zadovoljen z ujetništvom Ljubljanskim, ker je to-le pripomnil: „I omit particulars concerning the prison at Laubach in Carniola, as I cannot say a word in favour of it“. Ko je cesar Jožef II. leta 1784 bil v Ljubljani, ogledal si je vse javne naprave v mestu, torej tudi pokorilnico in je povedal svoje mnenje o nji (kakor drugod), rekoč, da se pokorjencem pred obročji, ker imajo posteljo in kurjene sobe, ker so tudi le morali prestiti in ulice pometati. Uže v pismu z dne 28. marca 1784 je ukazal tedanjemu guvernerju I. grofu Khevenhüllerju, da mora to drugače biti. Namestu postelj naj se po zaporih ra-

bijo goli pogradi (prične), hrana je morala biti odslej le voda in kruh in pokorjencem je bilo smeti sploh izplačati dnevnega zaslužka ne veliko nad 4 kr. — Ko so se pozneje tako-imenovane ilirske pokrajine s Kranjsko vred povrnil nazaj k Avstriji, priredili so Ljubljanski „grad“, ki so ga bili Francozi nekoliko podrl, za kazenske smotre in ustanovili v njem l. 1815. zaporov — najprej za 70 do 80 kajnjencev — in ti zaporji so tudi služili za najhujše ujetje državnih hudodelcev (karbonarjev). Dosedanja pokorilnica se je prepustila kriminalnemu sodišču in določila, da se vanjo vsprejemajo inkviziti. Sosebno so potem v Ljubljani pazili, da imajo kajnjenci pravega dela. Morali so na račun kaznilnice, ali pa za tovarnarje po pogodbi izdelovati platno in plahte ter sukno tkali; ker se jim je priznalo, kolikor so več zaslužili, navadili so se tako trajnemu delu in pridnosti. Poseben propis z dne 15. maja 1824 je to uredil. — O poznejši uredbi „c. kr. provincijalne kaznilnice na Gradu v Ljubljani“ prim. Appert Gl. tudi I. Howard: Appendix to the state of the prisons etc.; A. Wolf: Ein Handbillet Kaiser Joseph's II. (Beiträge z. Kunde steiern. Geschichtequellen, 12. Jahrg); — A. Dimitz: „Geschichte Krain's“ (1876).

* (Delavsko gibanje) se semtertja zopet poostrejuje. Kakor smo že na kratko poročali, bilo je mesto Hamburg vsled strajka plinarničnih delavcev v noči od 12. t. m. nerazsvitljeno. Na tisoče ljudi vrvelo je po ulicah, ki so bile skoro čisto temne. Mestno gledališče in kolodvori razsvitljeni so bili le za silo. Kavarne, gostilnice in policijske stražnice pomagale so si s svečami. V jednih ulicah nastala je praska, pri kateri so redarji mnogo oseb ranili. V noči od 13. t. m. bilo je mesto Hamburg zopet, kakor po navadi, razsvitljeno s plinom. — Tudi iz Prage in iz severne Češke poročajo se o izgredih. — V okolici mesta Bilbao na Španjskem prišlo je tudi do krvave praske mej meščansko stražo in strajkujočimi delavci. Straža, napadena od delavcev s kamenjem, rabila je strelno orožje in bilo je mnogo napadovalec ranjenih, jeden pa je ostal mrtev. Civilni guverner oddal je vodstvo vojaškim oblastvom. Razglasil se je ob sedni stan. Več lokalnih železnic ustavilo je promet.

* (Poroka grofa Šuvalova.) Nedavno bila je v Peterburgu kaj slovesna svatba. Poročila se je grofinja Voroncova-Daškov, dvorna dama cesarice ruske, z grofom Šuvalovom. Car in carica bila sta pri poroki, ki je bila v palači grofa Voroncova-Daškova. „Teta“ je bila kneginja Irena Paskievič, ki je tudi nevestina prava teta. Car sam je spreml nevesto k oltarju. Poslednja ima po ruski šegi osem tovarišev, mej njimi carjeviča in velika kneza Sergeja in Aleksandra Mihajloviča. Vsak prisotnih dobil je škatljico sladčic, okrašeno s citronnim cvetjem in barvastim monogramom mlade dvojice.

* (Kolera.) Iz Bagdada prihaja vest, da je na sosednih cesarskih posestvih Djedil in v vasi Belek trinajst oseb bolnih za neko sumno boleznijo, ki je, kakor kažejo znamenja, najbrž kolera. Odposlali so se takoj v Belek zdravniki.

* (Črni reformator.) Lani je bil prišel na razstavo v Pariz tudi zamorski kralj Dinah-Salifon iz senegalskega ozemlja. Predsednik Carnot ga je bil prijazen vsprejel. Jako so mu ugajale evropske naprave in vrnivši se v domovino, sklenil je vso upravo na evropski način preustrojiti. To pa domačinom ni ugajalo in začeli so se upirati. Zadnje dni je pa došla iz Afrike vest, da so ga celo umorili. To ima torej zamorski kralj od evropske kulture.

* (Tatvina na železnici.) Pred dvema letoma je na železnici Nola-Baiana zginit zavitek, v katerem je bilo 200.000 lir, katere je poslala siciljska banka v Rim. Takrat so takoj zaprli vlakovodjo Stringelija in sprevednika Bosca. Ker se pa njima ni nič dokazati moglo, so jih čez tri mesece izpustili. Te dni so pa zaprli Generoso Sartoriusa, ki je bil tedaj postajni načelnik, in njegovega brata Ernesta Sartoriusa, ki je bil delavec na ti železnici. Zvedelo se je namreč, da je prvi 100.000 lir uložil pri banki v Bajani. Ernest Sartorius je izpovedal, da mu je sprevednik Bosco bil izročil nekemu zavitek z denarjem, katerega pa je on dal svoji bratu v denar mu je pozneje dal par tisoč, drugo pa je sam obdržal. Sedaj poizvedujejo oblastva, ali je morda družih 100.000 lir tudi uložil pri neki banki.

* (Prostovoljno ujetništvo.) Te dni pokopali so v Budimu staro gospico, ki 30 let ni ostavila sobe svoje. Bila je hči bogatega hišnega posestnika. Mlada lepa deklica se je pred tridesetimi leti zaročila z nekim uradnikom. Ženin njen je pa zahteval od nje, da naj mu s tem pokaže ljubezen do njega, da na sv. Rešnjega telesa ne pojde na ulico. Zares je ostala doma, le zvečer je šla malo vun. To je pa zvedel njen ženin in je zaradi tega raztrgal zvezo, češ, da ne more verjeti, da bi mu dekle bilo zvesto, ker se ni moglo zaradi njega niti toliko premagati, da bi jeden dan iz hiše ne šlo. Nevesta je pa sedaj za kazen se zaklela, da več ne ostavi sobe svoje in res je ni ostavila do smrti.

* (Petkratni umor.) V Oportu je vseučilišni profesor Urlino Phoitas, otroval svojega svaka in svakinjo, da bi dobil njuno imetje, ki se ceni na 10 milijonov frankov. Ker pa ima svak še tri

otroke, kateri imajo pravico do dedščine, sklenil je tudi te spraviti s pota in z njimi še staro mater, pri kateri so stanovali. Poslal jim je škatljico otrovanih bonbonov. Nameravani umor bi se bil posrečil, da neso bonboni imeli zaradi otrova malo grenkega okusa. Sneli so jih le nekaj. Vse osebe, ki so jih jele, so zbolele. Sedaj je pa prišel profesor sam in je ponudil svojo zdravniško pomoč. Zapisal je neko zdravilo otrokom, po katerem so čutili strašne bolečine. Na to je odredil, da še jedenkrat vzamejo to zdravilo. Dal se je pa le jeden pregovoriti, da je zaužil to zdravilo. Ta je kmalu umrl. Vsa zadeva se je izročila sodišču, katero je dalo profesorja zapreti.

Ljudsko sredstvo. Moll-ovo „Francosko žganje“ daje ravno tako uspešno kakor ceno sredstvo pri protinskih in revmatičnih boleznih, ranah, oteklinah in ulesih. Cena steklenici 90 kr. Vsak dan razpošilja po pošt-nem povzetju A. Moll, lekarnar, c. in kr. dvorni založnik, na Dunaji, Tuchlauben 9. V lekarnah po deželi zahtevaj se izrečno Moll-ov preparat z njegovo varstveno znamko in podpisom. 3 (55—6)

Poslano.

Neustein-ove posladkorjene kri čisteče pile svete Elizabete,

skušeno in od znamenitih zdravnikov priporočano sredstvo proti zabasanju. — 1 škatljica à 15 pil 15 kr., 1 zavoje = 120 pil 1 gld. a. v. — **Pred ponarejanjem se jako svari.** — Pristne so samo, če ima vsaka škatljica rundeče tiskano našo protokolovano varstveno znamko „Sveti Leopold“ in našo firmo lekarna „pri sv. Leopoldu“, Dunaj, mesto, Ecker Spiegel- und Plankengasse. — V Ljubljani se dobivajo pri gosp. lekarji G. Piccoli-ji. (1068—18)

KWIZDE fluid za protin, preverjeno okrepčilo pred in po hudih (3) naporih, dolgih marših itd. (201) **Cena av. velj. gld. 1.—.** Pristen le z varstveno znamko, kakeršna je zraven. — Dobi se v vseh lekarnah; slednji dan ga razpošilja po pošti glavna zaloga: okrožna lekarna v Korneuburgu pri Dunaji.

„LJUBLJANSKI ZVON“
stoji
za vse leto gld. 4.60; za pol leta
gld. 2.30; za četrt leta gld. 1.15.

Javna zahvala.

Akad. društvo „Slovenija“ na Dunaji si šteje v svojo najprijetnejšo dolžnost, da se najiskrenejše zahvali vsem požrtvovalnim gospodom podpornim članom, ki so nam poklonili v društvene namene znatno, gmotno podporo; imenoma gg. državni poslanci: ekscelencija grof Hohenwart 10 gld.; preuzvišeni knez Windischgrätz 5 gld.; ekscelencija baron Schwegel 5 gld.; visokorodni g. baron Gödel-Lanoy 5 gld.; deželni glavar kranjski dr. Poklukar 5 gld.; vitez dr. Tonkli 5 gld.; dr. Ferjančič 5 gld.; J. Hren 5 gld.; K. Klun 5 gld.; nadalje g. inženér Tomšič 5 gld. — Pri Erjavčevi slavnosti blagovolili so kot podporniki darovati: gg. državni poslanci dr. Ferjančič 5 gld.; dr. Gregorec 5 gld. in M. Vošnjak 5 gld. Osobito zahvaljuje se društvo g. drž. posl. Hrenu, ki je blagovolil doneske nabrati in jih društvu izročiti.

Akad. društvo „Slovenija“ na Dunaji.

Za odbor:

Karl Zakrajšek,
t. č. predsednik.

Vekoslav Kokalj,
t. č. tajnik.

Tuji:

16. maja.

Pri **Slonu**: Berger, Kuh, Edler z Dunaja. — Resman z Nablazine. — Bartuška, Hanzman iz Trsta. — Smerkar iz Mannheim. — Brodjočin iz Zagreba. Pri **Malič**: Rossner, Weiderich, Rosenberg, Grünwald z Dunaja. — Anderson iz Londona. — Berger iz Budimpešte. — Grubis iz Grada. Pri **bavarskem dvoru**: Sadar s soprogo iz Zagreba. — Petrič iz Boštanj. — Moscarda iz Rovinja. Pri **Virantu**: Stockrote iz Komorna. — Pečnik s Krškega. — Bartlme iz Kočevja. — Predanič iz Trsta. —

Umrli so v Ljubljani:

16. maja: Antonija Reisser, zasebnica, 72 let. Kolodvorske ulice št. 11, za jetiko.
17. maja: Alojz Waldherr, hišni posestnik, 63 let, Beethovenove ulice št. 6, za rakom na jetrih.

Meteorološko poročilo.

Dan	Cas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura	Vetrovi	Nebo	Mo-krina v mm.
16. maja	7. zjutraj	740.1 mm.	15.2° C	sl. svz.	jas.	0.00 mm.
	2. popol.	738.0 mm.	18.6° C	sl. jvz.	jas.	
	9. zvečer	736.4 mm.	14.4° C	sl. zah.	obl.	

Srednja temperatura 16.1°, za 1.8° nad normalom.

Izkaz avstro-ogrske banke

z dne 15. maja 1890.

	Prejšnji teden
Bankovec v prometu	392,441.000 gld. (— 2,879.000 gld.)
Zaklad v gotovini	241,957.000 „ (+ 23.000 „)
Portfelj	142,142.000 „ (— 3,229.000 „)
Lombard	20,685.000 „ (— 2,512.000 „)
Davka prosta bankovna rezerva	51,245.000 „ (+ 2,587.000 „)

Dunajska borza

dné 17. maja t. l.

(Izvirno telegrafsko poročilo.)

	včeraj	danes
Papirna renta	gld. 89.40	gld. 89.30
Srebrna renta	90.20	90.20
Zlata renta	110.30	110.40
5% marena renta	101.60	101.55
Akcije narodne banke	955.—	956.—
Kreditne akcije	300.30	300.70
London	118.15	118.—
Srebro	—	—
Napol.	9.40	9.39
C. kr. cekini	5.58	5.56
Nemške marke	57.97 1/2	57.87 1/2
4% državne srečke iz l. 1854	250 gld.	131 gld. 75 kr.
Državne srečke iz l. 1864	100	180
Ogerska zlata renta 4%	103	90
Ogerska papirna renta 5%	99	75
Dunavske srečke 5%	100 gld.	121
Zemlj. obč. avstr. 4 1/2% zlati zast. listi	116	75
Kreditne srečke	100 gld.	185
Rudolfove srečke	10	19
Akcije anglo-avstr. banke	120	148
Tramway-društ. velj. 170 gld. a. v.	222	75

GLAVNO SKLADIŠTE MATTONIJEVE IZ GIESSHÜBLER najčistije lučne KISELINE

najboljše zdravilne in osvežujoče pijače, ki se je vedno dobro obnesla pri želodčnih in črevnih boleznih, pri boleznih ledic in mehurja in jo priporočajo najprej zdravniki kot bistveno **podpiralno sredstvo** pri Karlovovarskih zdraviljenjih in zdravljenji po rabi teh toplic. (15—2)

Agente, zastopnike

išče

(404—2)

dobra velika hrvatska trgovina z vinom.

Trgovski pomočnik

vojaščine prost, izurjen v trgovini mešanega blaga, **želi mesto**. — Ponudbe pod **K. K.** upravitelstvu „Slovenskega Naroda“. (407—2)

Stanley-jevo najnovejšo delo

izide koncem maja pod naslovom:

Im dunkelsten Afrika.

Auffindung, Rettung und Rückzug Emin Paschas.

Von Henry M. Stanley.

v 40 snopičih po 30 kr. Izdaja v 2 zvezkih velja broširana gld. 12.—, vezano gld. 13.20, more se že sedaj dobiti in prejema naročila na to, kakor tudi na izdajo v snopičih.

J. Giontini
v Ljubljani.

(391—2)

Ure

za birmanska darila

priporoča v veliki izbiri po nizki ceni

FRIDERIK HOFFMANN

urar na Dunajski cesti št. 16 v Ljubljani.

(928—6)

Kdor dvomi

katero izmed mnogih napovedanih zdravil za bolezen njegovo najbolje ugaja, piše naj takoj dopisnico na Richterjevo zalogo v Lipsiji in zahteva ilustrovanjo knjigo „Krankenfreund“. Pri tiskanih zahvalah dokazujejo, da jih je na tisoče ne le izognilo se nepotrebnih denarnih izdaj, temveč našlo zaželeno zdravje, ko so se ravnanje po dobrih svetih te male knjige. Pošlje se zastonj.

Pozornosti vreden stranski zaslužek,

ki se vedno veča in mnogo let traja, morejo dobiti **spretni in zanesljivi** osebe (dosluženi žandarji imajo prednost), katere pridejo **mного v dotiko z občinam.** — Vprašanja pod: „**G. S. 1890 Gradec, poste restante.**“ (312—5)

Dopisovalec

(Correspondent)

(409—1)

vsprejme se takoj v večji tovarni. — Zahteva se lepa pisava in zmožnost slovenskega, nemškega in laškega jezika. — Natančneje pove upravitelstvo „Slov. Naroda“.

Marijacejske kapljice za želodec,

izvratno uplivačice pri boleznih želodca.

Preverjene pri pomanjkanju slasti do jedi, slabem želodcu, napenjanju, kislem podirjanju, koliki, želodčevem kataru, zgagi, zlatenici, gnusju in bljuvanju, glavobolju (če izvira iz želodca), krči v želodcu, zapiranjih, preobloženju želodca z jedjo in pijačo. — Cena steklenici z navodilom, kako se rabi, 40 kr., dvojni steklenici 70 kr.

Osrednjo razpošiljalnico ima lekar

Karol Brady, Kromeriz (Moravsko).

SVARILO! Pristne Marijacejske kapljice za želodec se mnogokrat ponarejajo in posnemajo. — Da so pristne, mora vsaka steklenica imeti rdeč zavitek z **gorenjo varstveno znamko** in z **navodom, kako rabiti**, ki se prilepi vsakej steklenici, opomniti je, da mora navod biti **tiskan v tiskarni H. Gusek-a v Kromerizu.**

Marijacejske

čistilne kroglice,

ki se že več let z najboljšim uspehom rabijo pri zapiranjih in zabasanih, se sedaj pogostoma ponarejajo. — Pazi naj se torej na gorenjo varstveno znamko in podpis lekarja **K. Brady-ja v Kromerizu.** — Cena škatljici 20 kr., zvitku 6 škatljic gld. 1.—. Če se naprej pošlje znesek, velja poštne prosto 1 zvitok gld. 1.20, 2 zvitka gld. 2.20.

Marijacejske kapljice za želodec in Marijacejske čistilne kroglice neso nikako tajno sredstvo. Njih sestavine navedene so na **navodu, kako rabiti**, ki se prilepi vsakej steklenici. (798—31)

Marijacejske kapljice za želodec in Marijacejske čistilne kroglice imajo pristne: V Ljubljani lekar **Piccoli**, lekar **Swoboda**; — v Postojni lekar **Fr. Baccarich**; — v Škofji Loki lekar **Karol Fabiani**; — v Radovljici lekar **Aleks. Roblek**; — v Novem mestu lekar **Dominik Rizzoli**, lekar **Bergmann**; — v Kamniku lekar **J. Močnik**; — v Črnomlju lekar **Iv. Blažek**.

Dva bicikla

50 in 52 cm visoka, oddam takoj po najnižji ceni. — Več pove

Josip Dežman

na Brezovici pri Ljubljani.

Učenca

krepke postave, poštenega obnašanja, **vsprejem takoj.**

Leopold Blumauer,

jermenar v Ljubljani.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Zobozdravnik AVGUST SCHWEIGER

ordinuje vsak dan od 9. do 12. ure dopoldne in od 2. do 5. ure popoldne.

Stanuje

(908—58)

v hotelu „Pri Maliči“, II. nadstropje, št. 23.

Nova neprekosljiva Pariška plomba, priznana od avtoritet za najboljšo, zobem jednake barve ter nadomesti svojo trajnost zlatu plombo.

Umetne zobe in **cela zobovja** ustavlja po najnovejših ameriških metodah, ne da bi se odstranile korenine. Za vsak komad jamči.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Po soglasnej sodbi odličnih strokovnjakov je

koroški rimski vrelec

jako odlična zdravilna studenčnica pri **vratnih, želodčnih, mehurjih in obistnih boleznih**, pri **kataru, hripavosti, kašljanju**, posebno za otroke, poleg tega pa tudi (424—27)

jako fina namizna voda

s posebno dobrim okusom, brez vseh organskih in železovih otežujočih primesi.

Glavna zaloga v Ljubljani pri M. E. Supan-u; prodajajo ga nadalje: **M. Kastner in J. Klauer;** v Kranju: **F. Dollenz.**

Prva Brnska manufakturna razpošiljalnica BERNHARD TICHO, BRNO,

Zelny trh št. 18

razpošilja po poštne povzetji:

(267—7)

Raje Crepe čista volna, dvojno širok, 10 metrov gld. 5.—.	Domače platno 1 kos 30 vatl. 1/4 gl. 4.50. 1 kos 30 vatl. 3/4 gl. 5.50.	Garnitura iz ripsa obstoječa iz 2 posteljnih pregrinjali in z namiznega prta s svil. resami, gl. 4.—.	Ženske srajce iz šifona in platna, s fino vezanino, 3 kom. gld. 2.50.
Nouveautés v blagu za žensko obleko modno progasto in križasto, dvojno široko, 10 metrov gld. 8.—.	King tkanina boljša nego platno, 1 kos 30 vatlov 3/4 gl. 6.—.	Tuniške portiere za jedno okno, kompletno, dva dela, gld. 3.50.	Ženske srajce iz močnega platna, z zobčastim obšivom, 6 komadov gld. 3.25.
Pisano praktično blago za domačo obleko, 10 metrov gld. 4.—.	Chiffon 1 kos 30 vatl. 1a. gl. 5.50, najboljša baže gld. 6.50.	Garnitura iz jute 2 posteljni pregrinjali in 1 mizni prt z resami, gl. 3.50.	Moške srajce lastni izdelek, bele ali barvaste, 1 kos 1a. gld. 1.80, 11a. gld. 1.20.
Gladkobarvasto modno blago v vseh novih barvah, dvojno široko, 10 metrov gld. 5.—.	Canevas 1 kos 30 vatl. lila gl. 4.80. 1 k. 30 vatl. rdeč gl. 5.20.	Zastor iz jute turški uzorec, kompletni zastor gld. 2.30.	Delavske srajce iz Rumburškega oxforda, kompletno velike, 3 komadi gld. 2.—.
Chevron novovrstno, progasto blago, dvojno široko, 10 metrov gld. 5.50.	Prejnat canevas 1 kos 30 vatlov, lila in rdeč, gld. 6.—.	Holandski ostanki posobnih preprog 10—12 metrov dolgi, ostanki gld. 3.60.	Normalne srajce kompletne, velike, 1 kom. gld. 1.50.
Trinitnik dobre baže, 10 metrov gld. 2.80.	Oxford ki se sme prati, dobre baže, 1 kos 30 vatlov gld. 4.50.	Novejši francoski DOIS ki se sme prati, prekrasen počrk, 10 metrov gl. 3.50.	Normalne hlače kompletne, velike, 1 kom. gld. 1.50.
Črni terno saksonski fabrikat, dvojno širok, 10 metrov gld. 4.50.	Zephir za srajce najboljše in najpriporočljivejše, 1 k. 30 vatl. gl. 6.50.	Platnene rjuhe brez šiva, dobro domače platno, 3 kom. gld. 3.50.	Letno ogrinjalo 3/4 dolgo, gld. 1.20.
	Raje Rips v vseh barvah, 10 metrov gld. 3.50.	Platnene Java-brisače z vzornimi resami, 6 komadov gld. 2.10.	Šabracka najboljši izdelek, 190 cm. dolga, 130 cm. šir. gl. 1.50.
	Boston ki se sme prati, najnovejši počrk, 10 metrov gl. 3.—.		Cesarskorumena fjakarska šabracka 1 kom. gld. 2.50.

Uzorci zastoj in franko. — Ilustrovani modni časnik „BRÜNER NEUHEITEN“ zastoj in franko.

Jedina tapecirarska kupčija v Ljubljani.

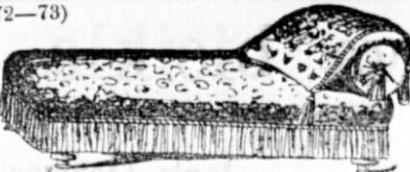
Tapecirar
in dekorater.

ANTON OBREZA

v Ljubljani, Šelenburgove ulice št. 4.

Tapecirar
in dekorater.

(72-73)

prilagojena okusno in trdno narejena žimnice, modrice na peresih, divana, stole, otomane, garniture za salone, jedilne sobe in spalnice; dekoracije za sobe, dvorane in cerkve. — Moje delo in blago, katero rabim, je pri- poznano dobro in brezhibno, kar go- tovo priča moja razstava v Rudolfin- umu, in stojim z ozirom na nizke cene izven konkurence. — Priporočam pa vsem resnim kupcem, da zahtevajo moj ilustrirani cenik in uzorec blaga, kar razpošiljam zastonj in franko.

* Trgovina z železnino *

ALBINA C. AHČINA

v Ljubljani
Gledališke ulice št. 8

priporoča svojo

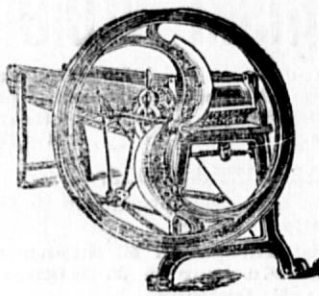
bogato zalogo **poljedelskega orodja**, posebno plugov, lepo in močno izde- lanih po najnižji ceni, plužnih delov, motik, lopat, amerikalanskih gnojnih vil, prav lepo in lahko izdelanih, a poleg tega vendar trpežnih, zo- bov za brane, žag za na vodo, pil za žage, delov za vodnjake, mesingastih plošč za komate, po- tem rož, stesalcev, os, zavornic za vozove, okov za vozove, itd., šin za kolesa, podkev, cokol, konj- skih žebeljev, slokih žag, kôs, srpov, slamoreznih kôs, klepalnega orodja, sekir, cepinov, železnih grabelj.

Staro železo, mesing, baker, kositar, olnk, svinec kupuje se vedno po najvišjih cenah. (76-12)

Vsi stroji za kmetijstvo in vinstvo!

Olivne stiskalnice in olivni mlini
Vinske in sadne stiskalnice
Grozni mlini in sadni mlini

najnoveje kon- strukcije v raz- nih velikostih.

Mlatilnice, čistilnice, gepli, robkalnice za turšico, sejalnice, plugi itd.
Avtomatične klajne stiskalnice.
Peronospera-aparati.
Priprave za sušenje sadja in zelenjave.
Rezilnice za krmo v največji izbi, izvrstno narejene, po najnižji tovarniški ceni.

IG. HELLER (233-5)
WIEN, Praterstrasse Nr. 78, WIEN.

Katalogi in vsakršna pojasnila na zahtevanje zastonj in franko.
Prekupoem najugodnejši pogoji.
Sposobni zastopniki se iščejo in dobro plačajo.

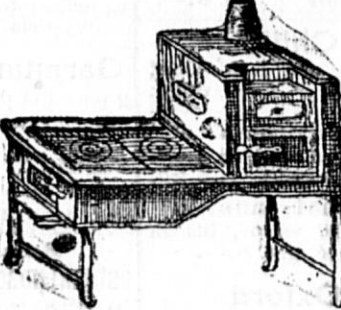
Za čas stavbe

priporoča

ANDREJA DRUŠKOVIČA.

Mestni trg št. 10 trgovina z železnino Mestni trg št. 10
v velikem izboru in po zelo nizki ceni

okove za okna in vrata, storje za štokodiranje, drat in cveke, samokolnice, vezi za zidovje, traverze in stare železniške šine za oboke, znano najboljši Kamniški Portland in Roman cement, sklejni papir (Dachpappe) in asfalt za tlak, kakor tudi lepo in močno narejena šte- dilna ognjišča in njih posa- mezne dele.

Pri stavbah, kjer ni vode blizu, neobhodno potrebne vodnjake za zabijati v zemljo, s katerimi je mogoče v malo urah in z majhnimi stroški na pravem mestu do vode priti; ravno tako se tudi dobivajo vsi deli za sko- pane vodnjake: železne cevi in železoliti gornji stojali, kakor tudi za lesene cevi mesingaste trombe in ventile in železne okove. (9-23)

➔ Za poljedeljstvo: ➔

Vsake vrste orodja, kakor: lepo in močno narejeni plugi in plužne, železne in lesene brane in zobovje zanje, motike, lo- pate, rovnice, krampe i. t. d. Tudi se dobiva zmirom sveži Dovski mavec (Lengelfelder Gyps) za gnojenje polja.

Trgovina z železnino

ALBINA C. AHČINA

v Ljubljani, Gledališke ulice št. 8
ima vedno bogato zalogo

stavbinskega orodja:

lopat, krampov, orodja za podzemeljska dela, okov za vrata in okna, pantov in ključavnic, zapahov, žebeljev iz drota, vijakov, železa, pleha, drota, mesinga, bakra, kositarja, cinka, naklov, precepov z vijakom (šraubštokov) ter vrtalnih strojev za klju- čarje in kovače, kladrov, sveder, obličev, pil in dlet, kakor tudi dinamita, užigalnih vrvic in kapič.

Staro železo, mesing, baker, kositar, cink in svinec kupuje se vedno po najvišjih cenah. (77-13)

Izvrstno pivo

prve Graške delniške pivovarne

poprej SCHREINER & sinovi
združeni pivovarini (103-14)

Schreiner v Gradci & Hold v Puntigamu

prodaja po tovarniški ceni

zaloga v Ljubljani

Kolodvorske ulice 24 **M. ZOPPITSCH** Kolodvorske ulice 24

J. Pserhofer-ja

lekarna na Dunaji, Singerstrasse št. 15

„zum goldenen Reichsapfel“

Kri čistilne kroglice, poprej **univerzalne kroglice** ime- novane, zaslužujejo po vsej pravici poslednje ime, ker je v resnici jako mnogo boleznij, pri katerih te kroglice izvrstno pomagajo.

Ze mnogo desetletij so te kroglice splošno razširjene, mnogi zdravniki jih zapisujejo, in malo je rodbin, v katerih ni male zaloge tega izvrstnega domačega zdravila.

Od teh kroglic velja: 1 škatljica s 15 kroglicami 21 kr., 1 zavoje s 6 škatljicami 1 gld. 5 kr., pri nefrankovane pošiljki po povzetju 1 gld. 10 kr.

Ce se naprej pošlje denar, velja s poštne prosto pošiljati: 1 zavoje kroglic 1 gld. 25 kr., 2 zavoja 2 gld. 30 kr., 3 zavoja 3 gld. 35 kr., 4 zavoja 4 gld. 40 kr., 5 zavojev 5 gld. 20 kr., 10 zavojev 9 gld. 20 kr. (Menj nego jeden zavoje se ne more odposlati.)

Prosi se, da se zahtevajo izrečno:

„J. Pserhofer-ja kri čistilne kroglice“

in gleda na to, da ima vsaka škatljica na pokrovu na navodilu za rabo stoječi imenski počrk **J. Pserhofer** in sicer v rdeči barvi.

Balzam za ozebljine J. Pserhofer-ja. 1 lonček 40 kr., s frankovano pošiljko 65 kr.

Trpotčev sok, proti kataru, hripavosti, krčevitemu kašlju i. t. d. 1 steklenica 50 kr.

Ameriška maža za protin, 1 gld. 20 kr.

Prašek proti potenju nog, cena škatljici 50 kr., s fran- kovano pošiljko 75 kr.

Balzam za gušo, 1 flakon 40 kr., s frankovano pošiljko 65 kr.

Zdravilna esenca (Praške kapljice), proti spride- nemu želodcu, slabej prebavljivosti i. t. d. 1 steklenica 22 kr.

Angleški čudezni balzam, 1 steklenica 50 kr., mala ste- klenica 12 kr.

Fijakarski prašek, proti kašlju i. t. d. 1 škatljica 35 kr., s fran- kovano pošiljko 60 kr.

Tannochinin-pomada J. Pserhofer-ja, najboljšo sredstvo za pospeševanje rasti las, 1 škatljica 2 gld.

Univerzalni obliž prof. Steudel-a, domače sredstvo proti ranam, oteklinam i. t. d. 1 lonček 50 kr., s frankovano pošiljko 75 kr.

Univerzalna čistilna sol A. W. Bullrich-a. Izvrstno do- mače zdravilo proti vsem posledi- cam slabega prebavljenja. 1 paket 1 gld.

Razen takaj omenjenih izdelkov ima še vse v avstrijskih časopisih nazna- njene tu- in inozemske farmacevtske specialitete in se vsi predmeti, ki bi jih ne bilo v zalogi, na zahtevanje točno in po ceni preskrbē.

➔ Pošiljke po pošti zvrše se najhitreje proti predpošiljki zneska, večje pa tudi proti povzetju. (107-12)

➔ Če se denar naprej pošlje (najbolje po poštni nakaznici), je poštnina dosti nižja, nego pri pošiljkih s povzetjem.

Zgoraj imenovane specialitete dobivajo se tudi v Ljubljani pri G. Plesli-ju.

Velika kmetijska in Razstava na Dunaji

Od 14. maja do 15. oktobra.
Od 10. ure zjutraj do 10. ure zvečer.

gozdarska,
umetnijska
in obrtna

Fontaine lumineuse.
Park in rotunda.
Zvečer električno razsvetljeno.

v rotundi.

Ustopnina 40 kr. — Ob nedeljah in praznikih 30 kr. — Za otroke 20 kr.

Najmočnejši in najokusnejši (397-2)

Jesihov cvet

iz lastne tovarne priporoča po najnižjih cenah
J. TRAUN v Ljubljani in na Glincah.
Uzorec in ceniki pošiljajo se na zahtevanje franco.

Fin med v satovji

kilo 70 kr.; od 1 kile naprej pošilja se tudi po pošti. — Za čebelarje

pristni garantirani pitanec

v kositrenih škatljah po 5 kilo, a kilo 60 kr., (škatlja 30 kr.), pošilja se po pošti proti predplačilu ali poštenu povzetju.

OROSLAV DOLENEC

svečar, (335-8)

trgovina z voskom in medom.

Izvrsten in svež

CEMENT

v sodih in na drobno

prodaja (406-1)

Ant. J. Gaspari na Rakeku.

Prostovoljna razprodaja vina

izvrstnega iz 1885. in 1887. leta 200 hektolitrov in iz 1889. leta 100 hektolitrov bode dne 31. maja ob 9. uri dopoludne v hiši Marije Potočnik v Jaski, kjer je tudi gostilna in so sobe za potovalce.

(402-2)

Marjeta Pektič.

Iščeta se

pomočnik in učenec.

Slednji je moral že dovršiti ljudsko šolo in mora imeti veselje do urarstva. Če bi ga pa veselilo, se zraven lahko nauči tudi mehanike in muzike. — Oglasi se je pri

Franu Bajc-i,
urarji in mehaniku v Karlovi,
Banja, br. 62.

(353-3)

Odlikovano v Parizu 1889 z zlato državno kolajno in v Gentu 1889 s srebrno državno kolajno.

500 mark v zlatu,

če **Grolsch-ova** obrazna orodje (Crème Grolsch) ne odpravi vseh nečistosti kože, kakor: peg, ogre, ogorelosti itd. ter naredi polti svetlo bele in mladinsko čiste. — Ni nikako barvilo (Schminke). — Cena 60 kr. — Glavno razpošiljalnico ima **J. Grolsch** v Brnu (Moravsko). — V Ljubljani ima zalogo **Ed. Mahr**, parfumer. (818-16)

Trgovina z železnino

Albina C. Ahčin-a

v Ljubljani, Gledališke ulice št. 8

priporoča svojo bogato zbirko

nagrobni križev

pristno pozlačenih in najfinejše izdelanih, ali tudi surovih.

Dalje se priporoča za izdelovanje grobnih in cerkvenih omrežij (gavtrov) i. t. d. (78-8)

Beželna lekarna

v Ljubljani

Mestni trg

št. 11

L. Grečel-na

lekarja

pri **Mariji Pomagaj**

priporoča se slav. občinstvu ter navaja nastopno le nekaj svojih izkušenih in že z gotovim uspehom rabljenih zdravil in specialitet, in sicer:

Sirup iz planinskih zeljšč proti kašlju, hripavosti, prsnim in pljučnim boleznim itd. — Cena steklenici 50 kr., dvanajstori 5 gld.

Francoski čaj zoper kašelj. Po originalnem receptu pripravljen jedino v mojej lekarni, staropreverjeno sredstvo zoper vse prsne bolezni, plučni katar, kašelj, hripavost, nadoho in oslovski kašelj. — Cena kartonu 25 kr.

Kri čistilne kroglice, poprej univerzalne kroglice imenovane, dobé se pristne le pri meni. — Cena škatljici 21 kr., zavitku s 6 škatljicami 1 gld. 5 kr., 6 zavitkom 5 gld. 25 kr.

Kroglice za bledico dr. Bland-a (pocukrene), proti pomanjkanju krvi (bledici, slabosti, pešanju. — Škatljica velja 60 kr.

Grenko vino, tudi **želodec krepujoče vino** imenovano, iz najzdravilnejših gorenjskih rastlin, izvrstno upliva pri vseh želodčnih boleznih, posebno pri pomanjkanju sile do jedij, slabem želodci, slabem prebavljenju, posebno pri zastaranih boleznih želodca. — Steklenica z navodilom rabe velja le 80 kr.

Železnato kineško vino za prebolele, slabotne in otroke, katerim manjka krvi. — Cena 1 butelj 1 gld. 20 kr.

Francosko žganje s soljo ali brez soli, pristno francosko blago, proti revmatizmu in za oživiljenje in okrepčanje. — V steklenicah po 20, 50 kr. in 1 gld.

Maža za ozeblino, ruska, do sedaj neprekosljiva. — Cena lončku 40 kr.

Fijakarski prašek, znano in priljubljeno zdravilo proti kašlju. — Cena škatljici 25 kr.

Cvet zoper protin in revmatizem odpravi vsakeršne bolečine, naj bodo akutne ali kronične. — Cena steklenici 50 kr., dvanajstori 5 gld.

Voda za čiščenje obraza, tudi **voda za pege** imenovana, ž njo se gotovo in popolnoma odpravi vsaka nečistost kože, kakor pege, žoltine, mozoli, rudeč obraz, lisaji in druge nečistosti kože. Jamči se za neškodljivost te vode. — Cena steklenici z navodilom za rabo 70 kr.

Guarana-praški, zanesljivo sredstvo zoper migreno in jednostranski glavobol. — Cena škatljici z desetimi praški 50 kr.

Tinktura za rast las, proti izpadanju las in za obnovljenje in oživiljenje rasti las. — Cena steklenici 60 kr.

Barvilo za lase, najboljšje. — Cena z navodilom za rabo 1 gld. 60 kr.

Sredstvo zoper kurja očesa za popolno odpravo kurjih očes, bradavic in trde kože. — Steklenica s čopičem in navodilom za rabo vred 40 kr., pol dvanajstori 2 gld.

Obliz za kurja očesa, „obliz za turiste“ imenovan, Luser-jev 60 kr., moj 40 kr.

Homeopatična zdravila.

Homeopatična zdravila se preskrbje v posebnej dobroti in čistosti v najtočnejšem potencovanju.

Vsa zdravila kakor tudi zmletja, stanjšanja in potencovanja so vedno sveža in z najmučnejšo skrbnostjo in natančnostjo pripravljena. (296-3)

Pod Trančo
št. 1

J. SOKLIČ

Gledališke
ulice št. 6

priporoča

(184-12)

veliko izbér najmodnejših klobukov za pomlad in poletje, posebno praktičnih gumijevih patentnih ventilatorjev, katerih pót ne premoči, in pristnih angleških klobukov, jako trajnih; ravno tako uniformskih klobukov in kap za c. in kr. državne uradnike. Za poletje priporoča veliko izbér najmodnejših slamnikov.

Gradec: Lekarna Vendelina pl. Trnkóczy ja, deželna lekarna, Sackstrasse.
Dunaj: Lekarna Viktorja pl. Trnkóczy-ja, „pri sv. Frančišku“, (ob jednom kemična tovarna, V., Hundsturmstrasse 113. (1035-23)

Nepresegljivo za zobe

I. salicilna ustna voda

aromatična, upliva okrepčevalno, zabranjuje gnjilobo zob ter odstranjuje iz ust neprijetni duh. Jedna velika steklenica 50 kr.

II. salicilni zobni prašek

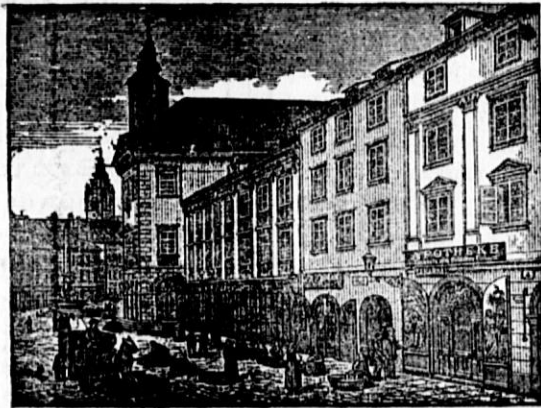
splošno priljubljen, upliva jako okrepčevalno ter ohranjuje zobe svetlo bele, a 30 kr.

Navedeni sredstvi, o katerih je došlo mnogo zahvalnih pism, ima vedno sveži v zalogi ter vsak dan po pošti pošilja

lekarna Trnkóczy
v Ljubljani

zraven rotovža.

Zunanja naročila se s prvo pošto razpošiljajo.

Dunaj: Lekarna Julija pl. Trnkóczy-ja, „pri zlatem levu“, VIII., Josefstädterstrasse 30.

Dunaj: Lekarna dr. Ottona pl. Trnkóczy-ja, „pri Radek-kiju“, III., Radetzkyplatz 17.

Glavna zaloga

vsakovrstnih

rudninskih vod in studenčnih proizvodov.

Adelajdin studenec, Bilinska slatina, Fenski studenec, Hebski Franov vrelec, Hygiea izvirek, Emski vrelec, Fran-Josipova grenčica, Friedrichshallska grenčica, Gleichenberški Konstantinov vrelec, Ivanov vrelec, Emin vrelec, Kološki jekleni vrelec, Giesshübler slatina, Hallska jodova voda, Hunyadijeva grenčica, Karlovovarijski mlinski studenec, grajski vodnjak in studenec, Krondorfska slatina, Marijinkopeljski križni vrelec, Preblavska slatina, Pinanska in Zajeciška grenčica, Radenska slatina, Rákoczy grenčica, Rogatska slatina, kronin vrelec, Salvatorjev vrelec, Budimski kraljevi vrelec, Levicoarsenov studenec, močen in slab, Radgonska slatina, selterska voda, sv. Lorenca jeklena slatina, Karlovovarska studenčna sol, Marijekopeljska in Hallska jodova sol, Roncego vrelec, Bilinske pastile, Mattonijeva mlakužna sol.

Ze 33 let obstoječa trgovina z rudninskimi vodami ni le sanitetni oblasti, temveč tudi p. n. naročnikom z originalnimi fakturami na razpolago, da se lahko prepričajo o pristnosti in svežosti polnitve zgoraj imenovanih rudninskih vod. — Dobivajo se pri (408-1)

Petru Lassnik-u v Ljubljani.

Tiskovine o studenčnih in brošure zastoj.

V tukajšnji prodajalnici manufakturnega blaga sprejme se takoj za trgovino sposoben

učenec.

Natančneje pri upravnistvu „Slov. Naroda“. (401-2)

Mravljinja jajca

po najnižji ceni sedaj sveža, kasneje suha, dobiti so pri

Gasperju Bizlaj-u

(378-2)

Kamna Gorica št. 13.

p. št. Vid nad Ljubljano (Kranjska).

ANTON KREJČI

Kongresni trg 8 v Zvezdi Kongresni trg 8

priloga svojo veliko zalogo najfinjših

klobukov in čepic

za gospode in dečke (246-10)

po najnižjih cenah; nadalje veliko zalogo vsakovrstne

kožuhovine

kakor najfinjše kožušne plašče in muže za gospe, gosposke in potne kožuhe.

Velika izber čepic za požarne brambe.

S c. in kr. avstrijskim privilegijem in kr. pruskim ministerskim potrdilom.

Dr. Borchardt-ovo aromatično (dišeče) milo (žajfa) iz zelišč, za olepšanje in popravo kože in skušeno zoper vsake nesnage na koži; v zapečatenih izvornih zavitkih po 42 kr.

Dr. Suin de Boutemard-ova dišeča pasta za zobe, najsplošnejši in najzanesljivejši pripomoček za ohranjanje in čiščenje zob in zobnega mesa; v celih in pol zavitkih po 70 ali 35 kr.

Dr. Hartung-ovo olje iz kitajske skorje za varovanje in olepšanje las; v zapečatenih in v steklu štempljanih steklenicah po 85 kr.

Dr. Bérignier-jev dišeči kronini duh, krasna voda za duhanje in umivanje, ki krepi in budi življ; v izvornih steklenicah po 1 gld. 25 kr. in 75 kr.

Prof. dr. Lindes-ova rastlinska pomada v štanjscah, povisa svit in volnost las in je pripravna posebno za to, da obdrži proge las na glavi; v izvornih kosovih po 50 kr.

Balzamično milo iz oljke se odlikuje po oživljajočem in ohranjujočem moči za volnost in mehkoost kože; v zavitkih po 35 kr.

Dr. Bérignier-jev rastlinski pripomoček za barvanje las, barva prav črno, rjavno in rumenkasto; s krtačami in lončki vred po 5 gld.

Dr. Hartung-ova zeljska pomada za oživljenje in zbujevanje rasti las; v zapečatenih in v steklu štempljanih posodicah po 85 kr.

Dr. Bérignier-jevo olje iz zeljskih korenin za okrepčanje in ohranjanje las in brade; steklenica 1 gld.

Dr. Koch-ovi bonboni iz zeljske, znan in skušen domači pripomoček za prehlad, hripavost, zabasanost, hripavo grlo itd.; v izvornih škatlicah po 70 in 35 kr.

Bratov Leder-jev balzamično milo iz olja zemeljskih orehov, prijeten pripomoček pri umivanju nežne in občutljive kože, posebno damam in otrokom; po 25 kr., paket (4 kosovi) 80 kr.

Pristni ti po pripoznanju solidnosti in pripravnosti tudi v naših krajih že priljubljeni pripomočki se dobivajo:

V Ljubljani pri Antonu Krisper-ju in Edvardu Mahr-u; v Zagrebu pri lekarju Žg. Mitlbach-u; v Celju pri F. Pelle-tu; na Reki pri drogljeru brat. Pavlič-u; v Gorici pri lekarjih G. B. Pontini-ju in G. Cristofaletti-ju; v Celovcu pri lekarju Vilj. pl. Dietrich-u; v Trstu pri lekarjih J. Serravallo, K. Zanetti-ju in P. Prendini-ju; v Varaždinu pri lekarju Fr. Riedl-u; v Zadru pri lekarju N. Androvič-u.

Svarilo.

Svarimo pred ponarejanjem, osobito pred dr. Suina de Boutemard-ovo dišečo zobno pasto in pred dr. Borchard-ovim aromatičnim zeljskim milom.

Mnogi ponarejalci in prodajalci ponarejenih naših priv. stvari bili so že na Dunaji in v Pragi sodnijsko obsojeni, da so morali plačati precejšnje globe v denarji. (164-4)

RAYMOND & Comp.

c. kr. priv. lastnik tovarn hygealističnih kosm. stvari v Berlinu.

!!Jutri v nedeljo zadnji dan!!

A. BAYER-jeva VELIKA MENAŽERIJA

na starem živinskem trgu, poleg parnega mline.

Podrobnosti na plakatih. (388-3)

JANEZ OGRIS

puškar

(341-6)

v Borovljah na Koroškem (Ferlach in Kärnten)

priporoča vsakovrstne dobre puške iz svoje delavnice. Ob jednem naznanja, da tudi prenareja kresne puške na puške zadovke (Hinterlader) in prevzame druga popravila po najnižjih cenah.

Cenike s podobami dopošilja brezplačno in franko.

V Berlinu je izšla knjižica:

(336-4)

Beiträge zur Geschichte der Stenographie bei den Südslaven

nebst einem Anhang:

Kurze Entwicklungsgeschichte der Kunst und Wissenschaft bei den Slovenen, Kroaten, Serben und Bulgaren.

Spisal prof. A. Bezenšek.

Cena 40 kr.

Dobiva se pri Arnoštu Bezenšku, uradniku banke „Slavije“, in v „Narodni Tiskarni“ v Ljubljani.

Na najnovejši in najboljši način

1083-38

zobe in zobovja

ustavlja brez vsakih bolečin ter opravlja plombovanja in vse zolne operacije, — odstranjuje zobne bolečine z usmrtenjem živa

zobozdravnik A. Paichel, poleg Hradečkoga čevlarskega mostu, I. nadstropje.

Mestna hranilnica Ljubljanska

daje

posojila na zemljišča,

potem občinam, posojilnicam, zadrugam i. t. d. po 4 1/2 % proti vračilu v obrokih. — Prevzema pa tudi varno uknjižene terjatve, pri katerih se poslužuje zakona z dne 9. marca 1889, št. 30, ki se tiče olajševanja kolikov in pristojbin pri konvertovanju dolgov. — Prošnje za posojila vsprejemajo se navadno v uradnih urah.

(228-5)

Ravnateljstvo.

Najboljša

Brnska sukna

cazpošilja po originalnih tovarniških cenah

tovarna finega sukna

SIEGEL-IMHOF

v Brnu.

Za elegantno pomladno in poletno moško obleko

zadosti je 1 odrezek v dolgoti 3-10 metra, to je 4 Dun. vatli. 1 odrezek velja:

gl. 4.80 iz navadnega

gl. 7.75 iz fine

gl. 10.50 iz jako fine

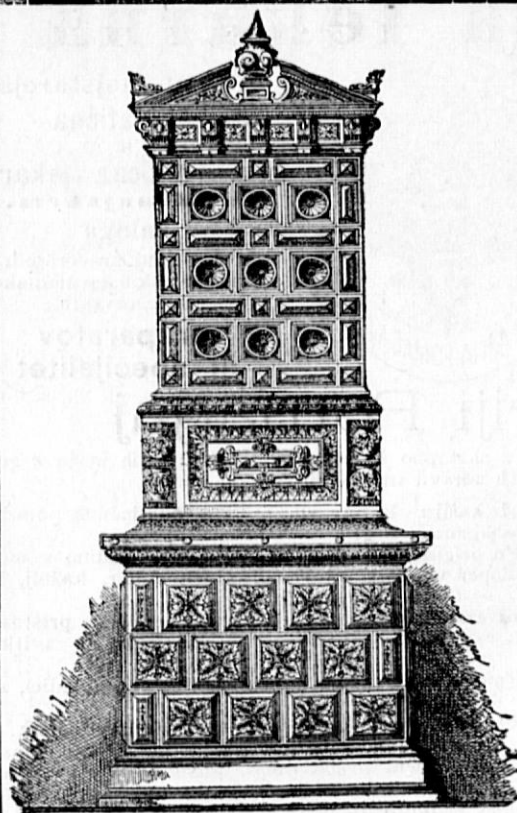
gl. 12.40 iz najfinejše

(129) pristne (24)

ovčje volne.

Nadalje so v največji izbi: s svilu pretkana grebenasta sukna, blago za ogrtače, loden za lovec in turiste, peruvienne in tosking za salonske obleke, predpisana sukna za gg. uradnike, blago iz sukanca za moške in dečke, ki se sme prati, pristna piqué-gilet-blaga itd. itd.

Za dobro blago, natančno uzoru odgovarjajočo in točno dopošiljatev se jamči. Uzorec zastonj i franko.

Fran Jevnikar

Ljubljana

Tržaška cesta šte. 29

priporoča slavnemu občinstvu

lepo, ukusno in solidno izdelane salonske in navadne lončene, belo, rjav, zeleno, in slonokoščeno osteklene, ognju protivne (257-8)

peči

v najraznovrstnejih oblikah, kakor tudi vse v to stroko spadajoče izdelke po najnižjih cenah.

Cenilnike pošiljam na željo franko.

Zastopstvo pri F. P. VIDIC-U & Comp.

Mineralne fasadne barve

Ludovika Christ-a, Linz ob D.

Zastopnik za Kranjsko gospod F. P. VIDIC & Co. v Ljubljani.

(317-2) so najboljše, najtrajnejše in najcenejši material za poslopja, vreme in svetloba jim ne škodujeta, kažejo lep in miren ton finejših peščenikov ter so rahle, kar se v zdravstvenem oziru ne more prečeni. Cenejšo so, kakor vse oljnate barve. — Cenik, prospekt in atesti zastonj i franko.

Zaboječek za poskušnjo gld. 1.60.